

દોઝા મુબારક !

ગવશની

દુખા

ગવશની

દુખા

ગવશની

દુખા

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[મુજરાતી કોપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૬૭૪

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ દોઢા મુખ.૨૩

વિષય [૮૪૪.૭.૭૬૬૬૬]

દોઆ મુબારક

પ્રગટે કરનાર-

બમનજી રસ્તમજી દારવાલા

“ ગુલચંદુર લોજ ” પાસે-સોપારીબાગ-પરેલ.

આવૃત્તી ૧) લી

મુબઈ.

ચેરાગ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં સોહરાબ નસરવાનજી

બીલીમોરીયાચું કર્તાને માટે છાપ્યું છે.

કોટ, મુબઈ.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ

ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

પાટ ૫૨ : ૪૨૪૬

૪૩૭૬ ૪૩૭૮

સને ૧૯૬૭ ના એક્ટ મુજબ આ કીતાબ રેજીસ્ટર
કરવામાં આવી છે.

૯૪૪ સરજનાર કોઈ એક
સેવાયે નથી—

તે એક ને

વખાણું ખુદા નામથી ! ”

(મરહુમ બેરામજી ફ. મરબખાનજી.)

હોઆ.

સદા રહેા તમપર તે યઝ્ઞાન ળાયો-
 સન્ન્યાસનો પહેંગ તમ સદાકાળ સાહયો !
 સદા રહેા દાસમાં તે કારતાર સમાયો-
 છે નીતી ને નેકીનો એજ માત્ર પાયો.

(અરદા)

૫

હોઆ.

મનશની બલીથી કરો નેક કામ

ગવશની રૂઠીથી પામે રૂઠું નામ

કૃતશની બલીથી આવો નેક અંજન.

(બરદા)

ચોક મોતીના પુરાય, બંધાય હીરાના હાર;

સદા સુખી સદવાર હો તમારે દ્વાર.

(બરદા)

દાઆ.

અહુરમઝદ ખોદાએ શનાસાદ; ઝરથુશ્ત્ર રદ
સેતાયાદ; યુન તન ઓ જન અવા દુસ્તાન ઓ
ખેરાદરાંન ઓ અન ઓ ફરઝનદાન હુ દોસ્તાર ખેદ.

સાર—પરવરદેગાર સર્વમાં શ્રેષ્ઠ છે એમ પીછાણ
અને ઝરથુશ્ત્રને તારી દીનના રાસ્ત રાહબર તરીકે માન,
જેમ તારો પ્રાણ તારા શરીર સાથે નીકટ સંબંધ
ધરાવે છે, તેમ તું તે **માલીકની** મેહસ્થી, તારા
દોસ્ત ખીરાદરો, સગા-સ્નેહીઓ, તથા જન ફરઝંદ
સાથ જોડાયેલો રહે. આમીન !

દાબ્યા મોકલનારની પોતાની તરફના થોડાક સખુનો.

—:૦:—

વારડા

રોજાંદી બાંદગી ઉપરાંત સમજીને
ભણવા માટે એક અવગ્ય
કુંક બાંદગી

હુમત! હુખત! હુવરશત.

ઓ મને જન્મ આપનાર અહુરમઝદ હું
તારી સેવામાં મારું સર ઝુકાવી અરજ કરું છું કે,
તું સીવાય બીજો કોઈ કીરતાર નથી કે જેની બાંદગી
કરવી મને મુનાસબ હોય. તું અસત્તથીજ હતો,
છે, અને હમેશ સુધી કાયમ રહેવાનો. તારી બુલંદી
બુઝરગી અને રહેમતી તારીફ મારાથી નથી થઈ શક-
વાની, હું તારી ફરમાયશ મુજબ આલવાને આહું છું,

તેમાં તું મને મદદ થા! મારી ઉમેદ અને ઇચ્છા હું તારી જનાબમાં ધરું છું અને હું તમામ ગુનાહો માટે દીલગીરી જાહેર કરી પશોમાની કરું છું. હું જે ખુરં બોલ્યો હોવું, મારાથી કાંઈ ખુરં કામ થયું હોય या ખુરાં કામ કરવાનો મેં વિચાર કીધો હોય તો તે સર્વને માટે પશોમાન થઈ હું ત્રણે ગવશનીએ કરી તોળા કરું છું, એવી તું મને શક્તી આપ કે હું તમામ નેકજ વીચાર, નેકજ બોલું અને તમામ નેકજ કામ કરવાનું હૈડે ધરું, અને તમામ ખુરો વીચાર, ખુરં બોલવું અને ખુરાં ફેલનો હું ત્યાગ કરું, માંજદીયશની જરથોસ્તી દીન ઉપર અને તમામ સ્વાયનાં કામમાં રાજ થાઉં. તું જેમ મને ફરમાવે તે પ્રમાણે હું ચાલવાને રાજ છું, મારી મરજ પ્રમાણે નહીં પણ જેમ તારી મરજ હોય તે પ્રમાણે. બક્ષ! ચો સાહેબ કે આજે અને હવે પછી હમેશ હું તારીજ ફરમાબરદારીમાં મારી જાંદગી ગુબરું અને તું મને હમેશ જુએ છે એવી પાક દેહસ્ત મારા

મનમાં કેતરી રાખું. તારી ઉપર મને પુરતો વીશ્વાસ છે કે જે કાંઈ મારેજ સારું તારાથી કરવામાં આવશે તે મારા સારાનેજ સારું થશે. આ દુન્યાની બદીથી તું મને બચાવ, તું મારી સંભાળ કર, તું મને ધશારો કરતો રહે કે આ રસ્તો વાજળી છે, આ રસ્તે ચાલ, બક્ષ કે હું તે પ્રમાણે ચાલવાને શક્તીમાન થાઉં અને બક્ષ ઓ સાહેબ કે ૩૩) એ ફરેસ્તાઓ મુજને અશોષ અખત્યાર કરવામાં મદદ કરે. તારી બુલંદી જાણવાની અને પીછાનવાની મને હોશ અને અક્કલ આપ. મારા અપવિત્ર હવશોને મારાથી દુર કરી તેઓને તું કાપ, કે જેથી કરીને હું અશોષના માર્ગમાં ઉતરવા શક્તીવાન થાઉં. મારી મરજીને તારી પવીત્ર મરજી જેવી કર. ઓ સાહેબ હું પવીત્ર માજદીયશની દીન, જે રાસ્ત દુસ્ત પાક અને અશો છે, તેની તાબેદારી કરું છું તેથી અધર્મી લોકથી જે તાનાજની થાય તેની દરકાર ન કરતાં હું તારી તરફની અને મારી માજદીયશની

દીન તરફની ફરજોનું કરજ અદા કરવાને લીધે
અને હોંશ પકડું.

ઓ સાહેબ, આ દુન્યાની મોજ મળહ,
નાપાયદાર દોલત, અને શરીરના પલ્લભારના સુખો
ભોગવવા ઉપર માફ મન વધારે નહીં લાગે પણ
જે કાંઈ તેં મને બક્ષ્યું છે અને બક્ષે છે તે ઉપર
હું સંતોષ અને સખર કરું.

બહુ ઓ સાહેબ કે અમો સવળા એક
ખીજાને તમામ માયાથી અને ખરા દીલથી ચાહતા
રહીએ, સુલેહ અને સંપથી રહીએ અને કીના
કંકાશથી વેગલા થઈએ. જેમ તું અમોને અમારી
તકસીર માફ કરે છે તેજ પ્રમાણે અમે પણ એક
ખીજાની તકસીર માફ કરીએ.

મારા કામકાજમાં મને ઇમાનદારીથી લેવડ દેવડ
કરવાની પાક દયાનત આપ. કહાડી નાંખ, ઓ
સાહેબ મારા દીલમાંથી તમામ લાલચ, અદેખાઈ
અને તકોબરી, તમામ બદ દયાનત અને બદ હવસ

દાઆ મુબારક.

આ કેતાબનો જરથોસ્તી વચ્ચે બહોળો ફેલાવો કરવાને માટે તેમજ તેમાંથી જે કુદરતે આવક ઉપજે તેમાનો અડધો અડધ ભાગ કોઇ જરથોસ્તી ધર્મખતામાં આપી દેવાનો કર્ત્તાનો વીચાર હોવાથી જરથોસ્તી ખાનુઓ તથા ગ્રહસ્થોને અરજ કરવામાં આવે છે કે એ કેતાબની જોઇતી નકલો માટે પોતાનું મુખ્યારક નામ-કેકાણુ મોકલવું અને તે સંખ્યાને માટે તથા ઉપલા ધર્મના હેતુને લીધે પોતાથી બનતી રકમ લખી જણાવવે તેના પ્રમાણમાં (જે આના દીઠ) જોઇએ તેટલી નકલની સંખ્યા લખી મોકલવી જે મુજબ તે તુરત પુરી પાડવામાં આવશે.

અને મને એક ટુલ બચ્ચાંની માફક નીર્દોશ
અને સાફ કર.

જે જે ખામીઓ હું મારામાં જોઉં છું અને
જે ખામીઓ મને મારા પાપી મનથી દેખાતી નથી
તે સઘલી દુર કરવાને મને તારી મદદ આપ. મારાથી
કાંઈ બેદર ગુનાહ થયા છે કે જેની યાદ લાગ્યાથી મારી
આંખો શરમીંદગીથી નીચી વસે છે તેથી મારું દીલ
દેહસ્ત અને દુખથી જખમી થયેલું મને લાગે છે. ઝો
સાહેબ એ જખમને તું મજબુત લાગતો કર જેથી
મારા ગુનાહ વીશે પસ્તાવો મારા પથ્થર જેવા દીલમાં
પેદા થાય અને તે પસ્તાવાથી મારું હૃદય પવીત્ર
થઈ નરમ કામળ થઈ જાય.

ઝો બેહુદ રહેમી સાહેબ મારા સઘળા ગુનાહ
તું માફ કર, મેં જે સારી કરણી કીધી હોય કાંઈક
અપરીભાર સવાબ કીધું હોય તો તેથી મગરૂર થવાને
બદલે તારા પરીત્ર અંશથી મારામાં અકલ અને હોંશને
જગૃત કર કે જેથી હું જાણું કે માથાથી તે પગ

સુધી હું પાપમાં ગરક છું અને તું રહેમી સાહેબ તારી બહેદ રહેમથી મને છોડવે નહી તો મને ખીન્ને ઇલાજ નથી. પણ એ દયાવંત હાતાર તારી ઇચ્છા નથી કે કોઇખી ગુનેહગાર તેના ગુનાહમાંજ સંબડે. તારી ઇચ્છા તો એવી છે કે જીવતાજીવત તે બદીથી ફરે, અને નેક રાહ પકડે. એવી ઉમેદથી એ મારા નેગે-હ્યાન સાહેબ, તારી ખીદમતમાં મારું સર ઝુકાવી ચરજ ગુજરું છું કે તું મને મારા સવલા ગુનાહ માફ કર, અને મારી બાકીની જીંદગીના દીવસ તારા ખરા નોકર માફક ગુજારવાને તું શક્તીમાન કર.

એ સાહેબ હું બેહદ ઉપકારી છું કે તેં હજુર મારા ગુનાહથી દુર થવાની મને તક આપી છે અને આજે સારી હાલતમાં છું. બક્ષ એ સાહેબ કે મારા દીવસની ગણતરી રાખી બને ત્યાં સુધી એક પળ પણ ખોયા વગર મારી ફરજે અદા કરી લઉં કારણકે મારી હરતી બ્રાહ મારાથી કાંઈ થઈ શકવાનું નથી.

ઓ સાહેબ જેવું હું મારે સારું ચાહું છું
 તેવું હું મારા તમામ ભાઈબંધને સારું ચાહું છું, અને
 મારા દુશ્મનોને સારું પણ એજ ચાહું છું, માટે એટલી
 મારી બંદગી તું કબુલ રાખ અને મને એવી હાલતમાં
 જવાડ, કે કોઈપણ વખતે તારા હોકમને તાબે થઈ
 તારી દરગાહમાં દોડી આઉં અને ત્યાં તારી
 ખીદમત બજાવવાને હું શક્તીમાન થાઉં.

આમીન! આમીન! આમીન.

ઉપલી બંદગી બાટળીવાળા એચ્યુ મીક્ષરના
 બનાવનારના બેહેશતનશીન મુરબ્બી--રસતમજ હોરમરાજ
 મીઝી—તરફથી મળી છે તેમાં ફેરફાર કરી છાપી છે.

મુરાદ હાંસલ.

યાને

હરેક પ્રકારની મુરાદ બર લાવવા વિષે.

કાંઈ પણ આકૃત વખતે, યા કાંઈ પણ મુરાદ આહતી હોય, યા કાંઈ પણ ચીજ યજદાં તરફથી મેળવવાની આહેશ હોય, જેવી કે રોજ, ફરજાંદ સ્યાદી રામશની, દેશપરદેશ જવું, નવું કામ આરંભવું વીગેરે દરેક આહેશ જે કાંઈ જરથોશ્તીઓ પરવરદેગાર તરફથી આહતાં હોય તે બર લાવવાને માટે જોઈતા અવસ્તાના કલામો, ખરાં અંતકરણ અને એક ચીત્તથી રોજ પઢવાથી તેઓની ઉમેદ આપદે જરૂર બર આવશે એમ આ કીતાબના કમતરીન કર્તાને પુર્ણ ભરૂશો છે.

ઉપલા કલામોની જેઓને જરૂર હોય તેઓએ કર્તાને લખવે તે પ્રરા પાડવામાં આવશે.

બંદગી રોજ કાંય કરવી જ નેહાયે?

તેનાં થોડાંક કારણો.

૧) બંદગી વીધે ઈંગ્લેન્ડના રાજા હેનરી (૮ મા) ના મહાન વજરનું કહેવું છે કે :—

“ Had I but served my God with half
 “ the zeal that I served my king He
 “ would not have given me up in my
 “ gray hairs.”

Cardinal Wolsey.

અર્થ-જેટલી ઉત્સાહ અને ઝેલમતથી મેં મારા રાજા હેનરી (૮) માની સેવા બજાવી તેમાંની ફક્ત અડધીજ સેવા હું મારા માલીકની કરતે તો તે મને મારા બુધાપામાં તથા ન દેતે.

કારડીનલ વુલ્સી.

૨) Prayer is the soul's sincere desire
 Uttered or unexpressed
 The motion of a hidden fire
 That trembles in the breast.

(Montgomery)

અર્થ-મેંદેથી ભણેલી અથવા અંતઃકરણથી
 કીમતી બંદગી આત્માની એક ખરેખરી ખાહેશ છે
 કે જે બંદગીથી આપણા હૃદયમાંનો ધુનતો છુપે
 આતશ જગૃત થાય છે.

મૉન્ટગોમેરી.

(૩) બાટલીવાળા ઝગ્ગુ મીઠ્ઠીચરના બનાવ- નારનું બંદગી વિષે મત:—

“બંદગી ઉપર મને પુર ઇત્યાદિ છે. મારી ખાતરી
 “થઈ છે કે ખુદાઈ આશીર્વાદનો સાહચર્ય મેળવવા
 “માટે ખરા અંતઃકરણથી સમજીને કીધેલી બંદગીને
 “નતીજે ખુદાઈ દુન્યામાંથી ખુદાઈ દીલસોજીના
 “આકારમાં મળે છે. હું એમ નથી કહેવા માંગતા
 “કે વરસાદ મેળવવા માટે કીધેલી બંદગીથી ખુદાઈ
 “ગગનમાં વાદળાં ચઢી આવશે, અથવા દેહલત
 “મેળવવા માટે કીધેલી બંદગીથી આપણી થેલીમાં
 “બળનો આવી પડશે ; પણ જેમ તારના દોરડાંની
 “મદદ વગર મોકલવામાં આવેલો વીજળીક સંદેશો
 “ઇથરમાંથી પસાર થાય છે અને તેજ ઇથર મારફતે
 “બીજે છેડેથી તેનો જવાબ મળે છે. તેજ મીસાલ
 “ઇથરમાંથી બંદગીનો પુકાર ખુદાઈ કાને જઈ પડે
 “છે અને તેજ ઇથર મારફતે તેનાં નતીજા તરીકે
 “ખુદાઈ દીલસોજી તથા ખુદાઈ કબીલત ફરી વળે
 “છે કે જેને આદમ બંતની બંદગીનો સર્વથી શ્રેષ્ઠ
 “જવાબ લેખી શકાય.”

૪) ખાંદગી છે એક અભયપ બળ,
 ખોલે છે તે કંઈએક ખીકટ કળ.
 ચાહતાં હોય હર મુશ્કેલ આસન,
 ભળે તમ તેને એ મહેરબાન.

(અરૂદા)

અગરેલી બાજુ કેમ સુધારવી,
 ચીંતાને કેમ ઉડાવવી.
 દુશ્મનીને દોસ્તીમાં કેમ જોડવી,
 જકડાયલાંની જંજીરખી કેમ તોડવી.
 એ સર્વનો ભેદ તમો ત્યારેજ બાબુશો .
 કે જ્યારે ખુદાવન્દે ખાવીદને ખરેખર ખીછાનશો .

(અરૂદા)

૫) રામ ઝરખા બેઠકર સખડા મુજરા લેત
 જૈસી જનકા નીત વૈસા ઉન્ડુ દેત
 (કબીર.)

અર્થ—પરવરદેગાર પોતાના ઝરખા ઉપર બેસી
 સૌની પ્રાર્થના સમજે છે અને સૌની સેવાના પ્રમા-
 ણમાં મેવા (ફળ) બહે છે.

૬) દુખમે હરીકો સખકોઇ લજે સુખમે લજે ન કાય
 સુખમે હરી કો લજે તો દુઃખ કહાંસે હોય.
 (કબીર.)

અર્થ—દુઃખ આવી પડે છે ત્યારેજ પરમેશ્વરને સર્વ
 યાદ કરવા નીકલે છે અને સુખમાં તો ઘણા થોડાજ
 યાદ કરતાં હશે.

[તિથી જો સુખના દીવસોમાં પણ તેની યાદ (એટલે
 તેની રોજની બંદગી) કરવામાં આવે તો પછી
 મનુષ્યને દુઃખ તે ક્યાંથી હોય?]

ઉપલાં કારણો ઉપરાંત બીજા અસંખ્ય સખ્યોને સર:—

રામકા નામ સદા મીસરી
સુવત જગત ન વીસરી

અર્થ—ખુદાનું નામ નિત્ય લેવું અને સુતાં, ઉડતાં
અને જગતાં તે વીસરવું નહીં.

[એ મુજબ હર વખતે અને હર ખજે તે પાક પર-
વરદેગારનું પાક નામ તમારી નેક ઝખાન ઉપર લેશે
તો તેથી તે કીરતારની તરફ તમારી ફરજનું ફરજ
અદા કરી દેશે અને આયનદે સવાખનો હાંખેરો
હાંસલ કરી લેશે].

આમીન ! આમીન !! આમીન !!!

જાંદગી ખાસ અઝ બરાએ બાંદગીસ્ત.

“ જીંદગી બીબાંદગી શરમીન્દગીસ્ત ”

અર્થ—આપણી જાંદગી ખાસ બાંદગી માટે સરખયલી
છે, તેથી બાંદગી વીનાની જાંદગી એક શરમીન્દગી છે.

[માટે બાંદગી રોજ કરવી જોઈએ, અને તેની
હત્તમ અસર ઉપજવવાને સરખનતાં તુલીક તેને માટે
એક એકાંત ઓરડો અથવા એકાંત જગ્યા પસંદ કરવી.]

જરથોસ્તી સીકાની બોલબાલ

“આ તો ખમ દયાની ઓ જગ મહશુર !
 ઓ સહ સદગુણમાં દયાની—ને બરપુર ! !
 કાયમ રહી નલવળે સુખદય ભેમ
 આબાદી સાથે રહેજે—પારસી કોમ ! !”

(ફીરોઝ)

